

LOŠIMŲ PRIEŽIŪROS TARNYBA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

REKOMENDACIJOS LOŠIMO SEKTORIAUS ŪKIO SUBJEKTAMS, SUSIJUSIOS SU KLIENTŲ TIKRINIMO PROCEDŪROMIS IR PINIGŲ PLOVIMO PREVENCIJOS IR KOVOS SU TERORIZMO FINANSAVIMU REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMU

2022-12-28

Vilnius

Siekiant tinkamai taikyti pinigų plovimo ir kovos su terorizmo finansavimu priemones, lošimus organizuojančioms bendrovėms yra svarbu pažinti savo klientą („en. „know your client“; KYC). Klientas pažįstamas taikant deramus klientų tikrinimo mechanizmus. Deramas kliento tikrinimo mechanizmas – tai visi procesai ir taikytini kontrolės veiksmai, siekiant užtikrinti, kad visuose verslo santykių etapuose lošimų veiklos vykdytojas aiškiai suprastų, kas yra jo klientas ir kliento elgesio modelį.

Todėl, bendrovės savo pinigų plovimo prevencijos ir kovos su terorizmo finansavimu (toliau - PPP/KTF) vidaus politikose ir vidaus kontrolės procedūrose privalo nustatyti:

- kaip jie vykdo klientų tapatybės nustatymą;
- kaip yra įvertinama kliento rizika;
- laikotarpius, per kuriuos klientams reikia atnaujinti tapatybės nustatymo metu pateiktus duomenis;
- laikotarpius, per kuriuos peržiūrima ir dar kartą įvertinama kliento rizika;
- kokių veiksmų reikia imtis, jeigu klientas nebendradarbiauja tapatybės nustatymo/ pakartotinio nustatymo proceso metu (pvz., svarstyti pateikti pranešimą apie įtartina veiklą ar dalykinių santykių nutraukimą ir pan.).

Svarbi lošimų pramonės specifika yra ta, kad verslo santykių tikslas ir prigimtis yra savaime suprantami, nes daugelis klientų paslaugomis naudojami pramogos tikslais, todėl, lošimus organizuojančioms bendrovėms nereikia atlikti jokių tolesnių patikrų, jog suprasti kokių tikslu klientas jų bendrovėje atidaro sąskaitą. Tačiau, verslo santykių laikotarpiu lošimus organizuojančioms bendrovėms reikia sekti kliento veiklą ir, remiantis nustatyta kliento rizika, sukurti kliento profilį (kaupiti informaciją apie kliento turto ir lėšų šaltinius), kad galėtų tinkamai vertinti kliento veiklą.

Lošimus organizuojančioms bendrovėms yra labai svarbi patikra, susijusi su politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenimis. Šia patikra būtina nustatyti, ar klientas yra politiškai pažeidžiamas (paveikiamas) asmuo, nes šie asmenys potencialiai gali būti paveikesni korupcijai ir kelti didesnę pavojų. Lošimus organizuojančios bendrovės visada privalo traktuoti politiškai pažeidžiamus (paveikiamus) asmenis kaip keliančius didelę riziką ir taikyti atitinkamas sustiprinto tapatybės nustatymo priemones. Visas su sustiprintu tapatybės nustatymu susijusias procedūras reikia taikyti ir jų šeimos nariams bei glaudžiai susijusiems asmenims. Siekiant užtikrinti, kad kliento statusas nepasikeitė, reikia reguliariai tikrinti politiškai pažeidžiamo (paveikiamo) asmens statusą ir vertinti nuolatinę riziką.

Be to, lošimus organizuojanti bendrovė visada privalo tikrinti, ar klientui konkrečioje valstybėje arba visiems valstybėje gyvenantiems asmenims, arba asmenims, kurie yra susiję su atitinkamomis politinėmis, religinėmis ar nusikalstamomis organizacijomis yra taikomos bet kokios ekonominės sankcijos. Su sankcionuota valstybe glaudų ryšį turinčius fizinius asmenis reikia klasifikuoti kaip keliančius didelę riziką ir taikyti sustiprinto tapatybės nustatymo procedūras. Tai yra taikoma ir visoms

trečiosioms valstybėms, kurias Europos Komisija bei FATF nustatė esančias didelės rizikos trečiosiomis šalimis.

Be to, lošimus organizuojanti bendrovė, atsižvelgdama į tikrinamų šaltinių kokybę ir nepriklausomumą bei pranešto pažeidimo pobūdį, informaciją gali tikrinti žiniasklaidoje, kadangi ankstesnis klientų teistumas gali reikšti svarbią riziką, į kurią reikia atsižvelgti.

Rizika pagrįsto metodo (Risk based approach) pagrindą sudaro lošimus organizuojančios bendrovės klientų vertinimas naudojant kliento rizikos vertinimo (toliau - KRV) priemonę. Ji lošimų veiklos vykdytojams padeda suprasti iš santykių su klientais atsirandančias rizikas ir, taikant skirtingas priemones, leidžia adekvačiai valdyti jas. Dažniausiai priimta, kad egzistuoja žemas, vidutinis arba aukštas rizikos lygis.

Pagrindiniai rizikos veiksniai, į kuriuos lošimus organizuojanti bendrovė turi atsižvelgti vykdydama KRV, yra grupuojami į:

a) **kliento rizika** – kliento keliamos potencialios PP/TF rizikos nustatymas yra labai svarbus kuriant ir taikant bendrą riziką pagrįstą metodą. Tai priklauso nuo kliento tipo. Klientų kategorijas, kurių veikla gali reikšti aukštesnę riziką, sudaro politiškai pažeidžiami (paveikiamai) asmenys, didelio rizikingumo profesijos, daug išleidžiantys asmenys, neproporcingai išlaidaujantys asmenys ir kt.;

b) **sąsajos ir pristatymo kanalai** – ši rizika susijusi su skirtingais kanalais, per kuriuos lošimus organizuojanti bendrovė su klientu kuria verslo santykius. Tiesiogiai nevykstantys verslo santykiai, pavyzdžiui, internetiniai lošimai, kelia didesnę PP/TF riziką (pvz., tapatybės vagystės ir kitais sukčiavimo atvejais, kurie yra susiję su apsimetimu kitu asmeniu, rizika). Tačiau, dėl priimtų technologinių riziką mažinančių priemonių ir kontrolės mechanizmų, šią riziką galima sumažinti iki priimtino lygio. Lošimus organizuojanti bendrovė privalo įsitikinti, kad į šias rizikas deramai atsižvelgiama jų vidinėse procedūrose;

c) **produkto rizika** – dėl savo specifinės prigimties, tam tikri lošimų produktai gali būti patrauklesni nusikaltėliams lėšoms plauti. Tai gali būti susiję su faktiniu ar numanomu lengvumu paslėpti neteisėtai gautas lėšas. Lošimai, kuriuose egzistuoja apsidraudimo galimybė, gali būti naudojami užsitikrinti lažybų gražą, tuo pačiu metu pridengiant šią veiklą kaip įprastą lošimą dėl pramogos. Kai rezultatams įtaką gali daryti klientas, pavyzdžiui, pokerio atveju, lošimus organizuojančiai bendrovei reikia stebėti individualius sukčiavimo ar padėjimo sukčiauti atvejus. Siekdami įvertinti su konkrečiu produktu susijusias silpnąsias vietas, lošimus organizuojančiai bendrovei reikia siūlomus produktus klasifikuoti pagal „lošimo tipą“ (pvz., fiksuotos tikimybės lošimas su arba be apsidraudimo, sporto lažybos ir tarpusavio lošimai). Iš esmės, laikoma, kad tarpusavio lošimai pasižymi didesne rizika, o fiksuotos tikimybės lošimai be apsidraudimo pasižymi mažiausia rizika;

d) **atsiskaitymo metodas / sandorio rizika** – tai susiję su skirtingų atsiskaitymo metodų siūlomu anonimiškumu ir atsekamumu. Kai kurie atsiskaitymo metodai yra paveikesni nusikalstamam išnaudojimui. Kita vertus, kai klientas perveda lėšas iš banko sąskaitos arba su ja susijusios kortelės į kliento vardu geros reputacijos jurisdikcijoje saugomą banko sąskaitą, PP/TF rizika yra maža. Konkretų dėmesį reikia atkreipti į klientus, kurie savo lošimui naudoja didelį kiekį skirtingų mokėjimo sąskaitų/kortelių.

e) **geografinė rizika** – kai kurios valstybės kelia didesnę PP/TF riziką nei kitos. Ši rizika nustatoma jurisdikcijos rizikos vertinimo priemone. Lošimų veiklos vykdytojai, remdamiesi patikimais tarptautiniais šaltiniais (pvz., „Basel Index“, „Transparency International Index“, FVDG stebimomis jurisdikcijomis ir „Global Sanctions“ sąrašais) turi įvertinti visų valstybių riziką. Tos valstybės, kuriose egzistuoja didelis korupcijos lygis, negriežtos PPP/KSTF sistemos arba jų iš viso nėra, mažas skaidrumo / atskaitingumo lygis arba, kurioms dėl terorizmo arba masinio naikinimo ginklų platinimo taikomos tarptautinės sankcijos, yra vertinamos kaip aukštos rizikos valstybės, o tos valstybės, kurios pasižymi

geresne rizikos metrika, vertinamos kaip vidutinės ar nedidelės rizikos valstybės. Lošimus organizuojančiai bendrovei reikia įvertinti bet kokius klientų ryšius su didesnės rizikos valstybėmis (pavyzdžiui, susijusius su pilietybe, verslo šalimi, gyvenamosios vietos šalimi ir kt.).

Nustačius rizikos lygį, turint reikalų su klientu, būtina naudoti su konkrečia rizika susijusias procedūras ir adekvačias tapatybės nustatymo/pakartotinio nustatymo priemones. Būtina priimti konkrečias politikas, kontrolės mechanizmus ir procedūras, kurios pasižymėtų lankstumu tvarkantis su konkrečia kliento keliamo rizika. Todėl, rizikos tvarkymo procesas sudaromas iš rizikos nustatymo, rizikos vertinimo ir užtikrinimo, kad veikia atitinkamos sistemos (kuriomis nustatomas, tvarkomas ir mažinamas rizikos poveikis).

Priklausomai nuo rizikos lygio ir, kai atsiranda esminę įtaką pradiniam vertinimui darančios aplinkybės, dėl kurių reikia pakeisti kliento rizikos reitingą, būtina peržiūrėti KRV.

Bendrovės savo PPP/KTF vidaus politikose ir vidaus kontrolės procedūrose privalo pateikti patarimus kaip atpažinti aukštos rizikos scenarijus, papildomos informacijos, kurią reikia gauti, ir bet kokios vykdomos stebėsenos pavyzdžius.

Lošimus organizuojanti bendrovė privalo pastoviai stebėti visus santykius su klientais. Pradinis naujo kliento asmens tapatybės nustatymas pats savaime nėra pakankama priežastis sumažinti PP/TF riziką. Todėl pastovi stebėseną turi du tikslus:

- a) protingomis pastangomis užtikrinti, kad turimi dokumentai, duomenys arba informacija būtų atnaujinti ir tikslūs bei tikrinti duomenų teisingumą nustačius bet kokius neatitikimus;
- b) kruopščiai tikrinti verslo santykių laikotarpiu prisiimtus sandorius, siekiant užtikrinti, kad jie atitinka lošimus organizuojančios bendrovės kliento rizikos profilio suvokimą. Stebėdami kliento sandorius ir veiklą, lošimus organizuojantis bendrovė gali geriau:
  - nustatyti nuo įprasto modelio besiskiriančią arba kliento profilio neatitinkančią, arba kitokiu būdu neatitinkančią to, kas tikimasi iš kliento, elgesį / operacijas;
  - nustatyti įtartina veiklą, dėl kurios Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai reikia pateikti pranešimą apie įtartina pinigine operaciją ir/ar sandorį;
  - nustatyti, ar reikia atnaujinti pradinį rizikos vertinimą ir, ar atsižvelgiant į atnaujintą rizikos vertinimą arba kitus svarstymus, verslo santykiai neperžengia lošimus organizuojančios bendrovės nustatytą rizikos ribų.

Bet kokią neįprastą veiklą, kuri skiriasi nuo įprastų lošėjų elgesio modelių, reikia tirti. Šios veiklos pavyzdžiais gali būti neįprastai dideli sandorių kiekiai (jeigu jie neatitinka lošėjo veiklos arba lošimus organizuojančios bendrovės turimos informacijos apie lošėją) arba įnešamos neįprastai didelės sumos (tai taip pat gali būti įrodymas, kad asmuo turi bėdų su lošimu).

Toliau papunkčiui pateikiamos konkrečios Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatos, adaptuotos būtent lošimų sektoriui.

BENDRIEJI KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMO REIKALAVIMAI

1. Bendrovės privalo imtis priemonių ir nustatyti bei patikrinti kliento tapatybę:
  - 1.1. prieš pradėdamas dalykinius santykius;
  - 1.2. kai kyla abejonių dėl anksčiau gautų kliento tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo;
  - 1.3. bet kuriuo kitu atveju, kai kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika.
2. Bendrovės papildomai privalo nustatyti (išskyrus atvejus, kai kliento tapatybė jau yra nustatyta) ir patikrinti kliento tapatybę bei ją registruoti:

2.1. sumos įmokėjimo, laimėjimo išmokėjimo metu arba kai jis keičia grynuosius pinigus į žetonus arba žetonus į grynuosius pinigus, jeigu pinigų suma viršija 1 000 eurų arba ją atitinkančią sumą kita valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu;

2.2. įeinant į lošimo namus (kazino).

3. Kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų atveju kliento tapatybė turi būti nustatyta iš karto po to, kai nustatoma, kad kelios piniginės operacijos yra tarpusavyje susijusios. Kelios piniginės operacijos laikomos susijusiomis tarpusavyje, jeigu klientas:

3.1. per parą atlieka grynujų pinigų keitimo į žetonus arba žetonų keitimo į grynuosius pinigus operacijas, kurių suma viršija 1 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta;

3.2. per parą įmoka sumas ar atsiima kelis laimėjimus, kurių suma viršija 1 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

4. Bendrovės visais atvejais privalo:

4.1. kai yra nustatoma kliento tapatybė, imtis visų atitinkamų, kryptingų ir proporcingų priemonių, kad nustatytų, ar klientas veikia savo vardu, ar yra kontroliuojamas;

4.2. kai yra nustatoma kliento tapatybė, tikrinti kliento tapatybę, remiantis dokumentais, duomenimis ar informacija, gauta iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio.

4.3. vykdyti nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, siekiant užtikrinti, kad vykdomos piniginės operacijos atitiktų turimą informaciją apie klientą, rizikos pobūdį ir lėšų šaltinį;

4.4. kliento tapatybės nustatymo priemonės privalo taikyti ne tik naujiems, bet ir esamiems klientams, atsižvelgdami į rizikos lygį, iškilus naujoms aplinkybėms ar atsiradus naujai informacijai, susijusiai su kliento rizikos lygio nustatymu, jo tapatybės informacija, jo veikla ir kitomis reikšmingomis aplinkybėmis;

4.5. nuolat peržiūrėti ir atnaujinti kliento tapatybės nustatymo metu pateiktus dokumentus, duomenis ar informaciją ir įsitikinti, kad jie yra tinkami ir aktualūs.

KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMO REIKALAVIMAI, KAI TAPATYBĖ NUSTATOMA KLIENTUI DALYVAUJANT FIZIŠKAI

5. Bendrovės nustatydamas kliento tapatybę, kai ji nustatoma jam dalyvaujant fiziškai, privalo reikalauti iš kliento Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės asmens tapatybės dokumento arba leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje, arba 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (nauja redakcija) I priede nustatytus reikalavimus atitinkančio Europos ekonominės erdvės valstybėje išduoto vairuotojo pažymėjimo (toliau – tapatybę patvirtinantis dokumentas), kuriame yra šie duomenys, patvirtinantys jo tapatybę:

5.1. vardas (vardai);

5.2. pavardė (pavardės);

5.3. asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti, leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje numeris ir galiojimo laikas, jo išdavimo vieta ir data (taikoma užsieniečiams);

5.4. nuotrauka;

5.5. parašas (išskyrus atvejus, kai tapatybę patvirtinančiame dokumente jis neprivalomas);

5.6. pilietybė (išskyrus atvejus, kai tapatybę patvirtinančiame dokumente ji neprivaloma), jeigu asmuo be pilietybės, – valstybė, kuri išdavė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

6. Kai tapatybę patvirtinančiame dokumente duomenys apie kliento pilietybę nenurodomi, bendrovės atsakingas darbuotojas, nustatydamas kliento – fizinio asmens tapatybę, kai ji nustatoma jam dalyvaujant fiziškai, privalo pareikalauti iš kliento duomenų apie pilietybę.

7. Bendrovė turi teisę gauti kliento tapatybei nustatyti reikalingus dokumentus, duomenis ar informaciją tiesiogiai iš valstybės informacinių sistemų ar registrų ir nereikalauti iš kliento, kad jis pats pateiktų šiuos dokumentus, duomenis ar informaciją, jeigu klientas bendrovės dokumentus, duomenis ar informaciją, gautus tiesiogiai iš valstybės informacinių sistemų ar registrų, patvirtina parašu (įskaitant pažangųjį elektroninį parašą arba kvalifikuotą elektroninį parašą). Bendrovė turi teisę nereikalauti, kad klientas bendrovės tiesiogiai iš valstybės informacinių sistemų ar registrų gautus dokumentus, duomenis ar informaciją patvirtintų parašu, jeigu tokie dokumentai, duomenys ar informacija nesiskiria nuo anksčiau kliento parašu patvirtintų dokumentų, duomenų ar informacijos, jeigu iš valstybės informacinių sistemų ar registrų gauti dokumentai, taip pat jeigu tokie dokumentai, duomenys ar informacija gauti iš Lietuvos Respublikos gyventojų registro.

8. Pradėdamas kliento tapatybės nustatymą, kai klientas dalyvauja fiziškai, bendrovės atsakingas darbuotojas privalo:

8.1. įvertinti, ar klientas, pateikia galiojančius, tapatybę patvirtinančius dokumentus, nustatyti, ar jo pateiktame dokumente yra būtent jo nuotrauka;

8.2. įvertinti pateikto dokumento būklę (ypač didelį dėmesį atkreipti į tai, ar nuotrauka, puslapiai ar įrašai nebuvo keičiami, taisomi ir panašiai);

8.3. padaryti asmens pateikto tapatybę patvirtinančio dokumento puslapių, kuriuose yra šio asmens nuotrauka ir kiti tapatybei nustatyti reikalingi duomenys, kopiją arba nuskenuoti dokumentą;

8.4. patikrinti, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą.

9. Ant kiekvieno kliento tapatybę patvirtinančio dokumento kopijos (jeigu daroma popierinė dokumento kopija) atsakingas bendrovės darbuotojas, padaręs dokumento kopiją, privalo uždėti tikrumo žymą.

KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMO REIKALAVIMAI, KAI TAPATYBĖ NUSTATOMA KLIENTUI FIZIŠKAI NEDALYVAUJANT

10. Kliento tapatybė gali būti nustatyta klientui fiziškai nedalyvaujant tik šiais atvejais:

10.1. naudojantis trečiųjų šalių informacija apie klientą Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 13 straipsnyje nustatyta tvarka;

10.2. naudojant Europos Sąjungoje išduotas elektroninės atpažinties priemonės, veikiančias pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schemas, nustatytas 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB;

10.3. kai informacija apie asmens tapatybę patvirtinama kvalifikuotu elektroniniu parašu, naudojant kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, kuris atitinka Reglamento (ES) Nr. 910/2014 reikalavimus. Trečiųjų valstybių kvalifikuoti elektroniniai parašai, sudaryti naudojant kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, pripažįstami vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 910/2014 14 straipsniu;

10.4. naudojant elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą vienu iš šių būdų:

10.4.1. tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojamas tapatybę patvirtinančio dokumento arba jį atitinkančio leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje originalas ir kliento tapatybę patvirtinama naudojantis bent pažangiuoju elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamento (ES) Nr. 910/2014 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Techniniai reikalavimai kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybę nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginį vaizdo perdavimą, yra nustatyti Techniniuose reikalavimuose kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybę nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginio vaizdo perdavimą,

patvirtintuose Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-314 „Dėl techninių reikalavimų kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginio vaizdo perdavimą, patvirtinimo“ (toliau – Techniniai reikalavimai).

10.4.2. tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojamas kliento veido atvaizdas ir kliento parodytas tapatybę patvirtinančio dokumento arba jį atitinkančio leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje originalas. Techniniai reikalavimai kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginį vaizdo perdavimą, yra nustatyti Techniniuose reikalavimuose.

10.5. prieš pradėdant naudotis bendrovių paslaugomis, į bendrovės mokėjimo sąskaitą iš kliento vardu kredito įstaigoje, kuri yra registruota Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustačiusioje šio Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi, turimos sąskaitos atliekamas mokėjimo pavedimas ir pateikiama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta popierinė asmens tapatybės dokumento kopija. Asmens tapatybės dokumento kopijos tvirtinimo ir pateikimo tvarką nustato Asmens tapatybės dokumento kopijos tvirtinimo ir pateikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 12 įsakymu Nr. V-131 „Dėl Asmens tapatybės dokumento kopijos tvirtinimo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

11. Nustatyti kliento tapatybę šio 10.1-10.3 papunkčiuose nurodytais atvejais galima tik tada, kai yra visos šios sąlygos:

11.1. prieš nustatant kliento tapatybę 10.1 ir 10.2 papunkčiuose nurodytais atvejais kliento tapatybę trečiosios šalies buvo nustatyta jam fiziškai dalyvaujant arba naudojant elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą vienu iš būdų, nurodytų 10.4 arba 10.5 papunkčiuose nurodytu būdu, taip pat kai kliento tapatybė buvo nustatyta jam fiziškai dalyvaujant išduodant elektroninės atpažinties priemonę, veikiančią pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schemą;

11.2. prieš nustatant kliento tapatybę 10.1-10.3 papunkčiuose nurodytais atvejais, kliento tapatybė buvo nustatyta iš asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų (5 punkte nurodytų).

12. Nustatydamas kliento tapatybę klientui fiziškai nedalyvaujant, bendrovės privalo imtis Įstatymo 9 straipsnyje nustatytų visų priemonių ir nustatyti bei patikrinti kliento tapatybę, kliento tapatybei nustatyti panaudoti papildomas duomenis, dokumentus ar papildomą informaciją, kuri leistų įsitikinti kliento tapatybės autentiškumu, patikrinti, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, ir:

12.1. 10.1, 10.4 ir 10.5 papunkčiuose nurodytais atvejais gauti 5 punkte nurodytus duomenis;

12.2. 10.2 ir 10.3 papunkčiuose nurodytais atvejais gauti 5.1, 5.2, 5.3 ir 5.6 papunkčiuose bei 6 punkte nurodytus duomenis.

SUSTIPRINTAS KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

13. Sustiprintas kliento tapatybės nustatymas atliekamas taikant papildomas tapatybės nustatymo priemones:

13.1. kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenimis;

13.2. kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su Europos Komisijos ir Finansinių veiksnių darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu skelbiamuose valstybių, turinčių rimtų trūkumų

pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos ir šių nusikaltimų užkardymo sąrašuose nustatytose didelės rizikos trečiosiose valstybėse gyvenančiais fiziniais asmenimis;

13.3. jeigu pagal bendrovių nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma didesnė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika. Vertinant pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikas, privalu vertinti Įstatymo 14 straipsnio 10 dalyje nurodytus galimos didesnės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos veiksnius;

14. Atlikdamos sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenimis, bendrovės privalo:

14.1. nustatyti ir įdiegti vidines procedūras, kurių pagrindu nustatoma, ar klientas yra politiškai pažeidžiamas (paveikiamas) asmuo;

14.2. gauti vyresniojo vadovo pritarimą dalykiniams santykiams su tokiais klientais užmegzti ar tęsti dalykinius santykius su klientais, kai jie tampa politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenimis;

14.3. imtis atitinkamų priemonių lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltiniui nustatyti;

14.4. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenimis stebėseną.

15. Kai politiškai pažeidžiamas (paveikiamas) asmuo nustoja eiti svarbias viešąsias pareigas, bendrovės ne trumpesnę kaip 12 mėnesių laikotarpį privalo toliau atsižvelgti į to asmens tebekeliamą riziką ir taikyti tinkamas pagal rizikos lygį pritaikytas priemones tol, kol nustatoma, kad tas asmuo nebekelia politiškai pažeidžiamiems (paveikiamiems) asmenims būdingos rizikos

16. Taikydami sustiprintą kliento tapatybės nustatymą Europos Komisijos ir Finansinių veikslių darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu nustatytose didelės rizikos trečiosiose valstybėse gyvenantiems fiziniams asmenims bei tais atvejais, kai pagal bendrovių nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma didesnė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika, bendrovės, besivadovaudamos šiame punkte nurodytomis procedūromis, savo nuožiūra imasi vienos ar kelių papildomų kliento tapatybės nustatymo priemonių kylančiai rizikai mažinti ir privalo:

16.1. gauti vyresniojo vadovo pritarimą dalykiniams santykiams su šiais klientais užmegzti ar tęsti dalykinius santykius su šiais klientais;

16.2. imtis atitinkamų priemonių turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltiniui nustatyti;

16.3. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su šiais klientais stebėseną.

17. Bendrovės privalo skirti ypatingą dėmesį bet kokiai pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmei, galinčiai kilti dėl vykdomų sandorių, kai siekiama nuslėpti kliento tapatybę (linkstama į anonimiškumą), taip pat dėl dalykinių santykių ar sandorių su klientu, kurio tapatybė nebuvo nustatyta jam dalyvaujant fiziškai, ir prireikus nedelsdami imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias turtą panaudoti pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui.
